

## **BETALINGSSYSTEMLOVEN – SAMARBEID OG ANSVARDELING MELLOM FINANSTILSYNET OG NORGES BANK**

### **1. Formål**

Formålet med dokumentet er å klargjøre arbeidsoppgaver, samarbeid og ansvarsdeling mellom Norges Bank og Finanstilsynet for myndighetsoppgaver som følger av betalingsystemloven, og relevante deler av finansstilsynsloven, sentralbankloven, IKT-forskriften og forskrift om betalingsforetak.

Gjennom en slik klargjøring ønsker vi å:

- unngå uklare ansvarsforhold, dobbeltarbeid eller at oppgaver ikke utføres
- utnytte kompetansen i Norges Bank og Finanstilsynet på best mulig måte
- sikre deling av relevant informasjon

Dersom det er meningsforskjell mellom partene om hvorledes denne samarbeidsavtalen er å forstå, forplikter partene seg i utgangspunktet til å finne en omforent løsning.

Partene plikter å informere hverandre om tiltak overfor interbanksystem som kan ha betydning for begge parters ansvarsområde.

Dokumentet erstatter dokument av 21. juni 2002 "Betalingsystemloven mv. 17. desember 1999 – samarbeid og ansvarsdeling mellom Norges Bank og Finanstilsynet".

### **2. Systemer for betalingstjenester**

Finanstilsynets og Norges Banks ansvar for systemer for betalingstjenester følger av henholdsvis betalingsystemloven og sentralbankloven.

Finanstilsynet har etter betalingsystemloven kapittel 3 myndighetsansvaret for systemer for betalingstjenester. Finanstilsynet har derfor ansvar for "... å bidra til at systemer for betalingstjenester innrettes og drives slik at hensynet til sikker og effektiv betaling og til rasjonell og samordnet utførelse av betalingstjenester ivaretas", jf. betalingsystemloven § 3-1.

Norges Bank har etter sentralbankloven § 1 ansvar for å "...fremme et effektivt betalingsystem innenlands og overfor utlandet".

Ansvar etter betalingsystemloven og sentralbankloven er derfor delvis overlappende for systemer for betalingstjenester. Norges Bank og Finanstilsynet forstår disse bestemmelsene på følgende måte:

- Finanstilsynet følger opp tekniske og operative forhold slik at betalingstjenester utføres på en sikker, effektiv, rasjonell og samordnet måte. Eksempler på dette er:
  - vurderinger av avtaleforhold mellom systemeier og dennes underleverandør,
  - vurderinger av et systems tekniske løsninger og systemets plass i den samlede infrastrukturen,
  - vurderinger av driftsstabiliteten til et system for betalingstjenester opp mot hva som bør forventes,
  - vurderinger av driftsstabiliteten og oppbyggingen til den samlede norske infrastrukturen for systemer for betalingstjenester,
  - publisering av de funn som tilsynene har avdekket og vurdering av tilstanden til systemet.
  
- I den overordnede vurderingen av sikkerheten til de ulike systemene for betalingstjenester, vil Finanstilsynets vurderinger og anbefalinger bli lagt til grunn.
  
- Norges Bank har ansvaret for å vurdere effektiviteten til systemer for betalingstjenester og disse systemers betydning foreffektiviteten til det norske betalingssystemet som helhet og dets samspill med andre lands betalingssystemer. Eksempler på dette er:
  - vurdere effektiviteten i betalingsformidlingen innenlands og overfor utlandet og påpeke eventuelle hindre for robuste og effektive betalingssystemer,
  - publisere statistikk for utviklingstrekk mht bruk av ulike betalingsinstrumenter og priser i betalingsformidlingen,
  - undersøke kostnadene i det norske systemet for betalingstjenester,
  - følge effektivitet og kostnadsutvikling i det norske systemet for betalingstjenester og tilrå forbedringstiltak i Årsrapport om betalingssystem,
  - følge internasjonal utvikling i bruk av betalingstjenester.

### **3. Interbanksystemer**

Etter § 1 i betalingssystemloven er interbanksystemer "systemer basert på felles regler for avregning, oppgjør eller overføring av penger mellom kredittinstitusjoner".

Norges Bank har ansvaret for å gi konsesjon til og føre tilsyn med norske interbanksystemer, jf. betalingssystemloven kapittel 2.

Finanstilsynet kan etter forskrift om IKT- systemer i banker mv. (IKT-forskriften) stille krav til ulike sider av IKT-virksomheten i de virksomheter som omfattes av forskriften og følger opp dette gjennom sitt alminnelige tilsyn.

Norges Banks tilsynsansvar for interbanksystemer avhenger av om et system er underlagt konsesjon eller er fritatt for konsesjon.

- For systemer som har konsesjon, skal Norges Bank påse at vilkårene for konsesjonen overholdes, og kan komme med tilleggskrav hvis utviklingen eller spesielle forhold tilsier dette.
- For systemer som er fritatt for konsesjon, men som er underlagt ulovfestet overvåking, vil internasjonale anbefalinger (CPSS/IOSCO's anbefalinger for FMI'er) ligge til grunn for Norges Banks overvåking.

- Generelt om overvåking og lovbestemt tilsyn av interbanksystemer:
  - Norges Bank vil legge særlig vekt på vurderinger knyttet til finansiell stabilitet og følge opp at systemene er robuste overfor forstyrrelser i økonomien.
  - Norges Bank vil også følge opp tiltak for å sikre den tekniske driften av interbanksystemet, herunder beredskap for driftsavbrudd.

Norges Bank vil i sitt arbeid med interbanksystemer blant annet bygge på Finanstilsynets IKT-tekniske vurderinger.

#### **4. Oppfølging av betalingsforetak**

Finanstilsynet er tilsynsmyndighet for betalingsforetak. Som tilsynsmyndighet skal Finanstilsynet påse at betalingsforetakene virker på en hensiktsmessig og betryggende måte, i samsvar med lovbestemmelser og med den hensikt som ligger til grunn for institusjonens opprettelse, formål og vedtekter.

Norges Bank skal påse at godkjente betalingsforetak, der det er aktuelt, får tilgang til de ikke-notifiserte interbanksystemene. Norges Bank skal:

- påse at interbanksystemer som ikke har konsesjon og ikke er notifisert til EFTAs overvåkingsorgan ESA, følger reglene om adgang til betalingssystemer i betalingssystemloven §§ 5-1 og 5-2,
- forelegge saker vedrørende betalingsforetaks tilgang til interbanksystemer for Konkurransetilsynet, hvis det er nødvendig.

#### **5. Innmelding av systemer til EFTAs overvåkingsorgan ESA**

Finanstilsynet skal gi Norges Bank melding om banker og betalingsforetak som kommer under insolvensbehandling, slik at Norges Bank kan oppfylle sin plikt overfor EFTAs overvåkingsorgan ESA.

Norges Bank skal etter betalingssystemlovens § 4-5 gi melding til ESA om:

- systemer som etter loven har rettsvern for avtaler om avregning og oppgjør ,
- innledning av insolvensbehandling hos en deltaker i et slikt system.

Oslo, 20. desember 2011

Finanstilsynet

Norges Bank